

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ผู้วิจัยได้นำเสนอลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ครูศูนย์ การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด และผู้ปกครองเด็กพิการที่มารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจาก ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ปีพุทธศักราช 2543 ถึง ปีพุทธศักราช 2549 จำนวน 63 ศูนย์ ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด	จำนวน 63 คน
1.1.2 ครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด	จำนวน 630 คน
1.1.3 ผู้ปกครองเด็กพิการที่มารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม	
จากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด	จำนวน 1,700 คน
	รวมทั้งสิ้น 2,393 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1.2.1 ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศึกษาประชากร
จำนวน 63 คน

1.2.2 ครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง สุ่มอย่างง่ายของ เกรจซีและมอร์แกน (R.V. Krejcie & D.W. Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างครูศูนย์ การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด จำนวน 238 คน (<http://www.watpon.com>)

1.2.3 ผู้ปกครองเด็กพิการที่มารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

จากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เกรงจีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเด็กพิการ จำนวน 313 คน

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด จังหวัดละ 1 คน
ศึกษากับประชากร 63 แห่ง จำนวน 63 คน
- 2) ครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(Stratified random sampling) จำแนกตามจังหวัดทั้ง 63 จังหวัด จากนั้นผู้วิจัยทำการเลือกแบบ
เจาะจง จังหวัดละ 4 คน 63 จังหวัด รวม 252 คน
- 3) ผู้ปกครองเด็กพิการ ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random
sampling) จำแนกตามจังหวัดทั้ง 63 จังหวัด จากนั้นผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง จังหวัดละ 5
คน 63 จังหวัด รวม 315 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 630 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ครอบคลุมการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด และสอบถามผู้ปกครองเด็กพิการ 9 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติจากหลักฐานและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ด้านที่ 2 การประเมินความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการ ด้านที่ 3 การเยี่ยมบ้าน ด้านที่ 4 การจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP.) ด้านที่ 5 การอบรมผู้ปกครอง ด้านที่ 6 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP.) ด้านที่ 7 การให้บริการพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมตามแผนที่กำหนด ด้านที่ 8 การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กพิการได้รับสื่อ บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกตามความต้องการจำเป็น และ ด้านที่ 9 การให้บริการช่วยเหลือโดยชุมชนและบริการทรัพยากรการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถาม 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด 9 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติจากหลักฐานและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง มีข้อคำถาม 3 ข้อ

ด้านที่ 2 การประเมินความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการ มีข้อคำถาม 9 ข้อ

ด้านที่ 3 การเยี่ยมบ้าน มีข้อคำถาม 6 ข้อ

ด้านที่ 4 การจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเฉพาะครอบครัว

(Individualized Family Service Plan : IFSP.) มีข้อคำถาม 7 ข้อ

ด้านที่ 5 การอบรมผู้ปกครอง มีข้อคำถาม 6 ข้อ

ด้านที่ 6 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP.) มีข้อคำถาม 9 ข้อ

ด้านที่ 7 การให้บริการพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมตามแผนที่กำหนด มีข้อคำถาม 9 ข้อ

ด้านที่ 8 การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กพิการได้รับสื่อ บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกตามความต้องการจำเป็น มีข้อคำถาม 4 ข้อ

ด้านที่ 9 การให้บริการช่วยเหลือโดยชุมชนและบริการทรัพยากรการเรียนรู้ มีข้อคำถาม 12 ข้อ รวมข้อคำถาม 65 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามคำถามปลายเปิดสอบถามแนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด 9 ด้าน

2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

2.2.3 กำหนดโครงสร้างของข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละตอนให้ครอบคลุมการดำเนินงานให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ

จังหวัด

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

2.2.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence) ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach 1970 : 61) ปรากฏว่าแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9872 สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9558 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9723

2.2.7 นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปสอบถามผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดทุกคน ณ โรงแรมโกลเดนดราagoon จังหวัดนนทบุรี ในการประชุมผู้บริหารสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสัญจร โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 ถึงวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2549 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปจำนวนทั้งสิ้น 630 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 570 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.48

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 570 ฉบับ
ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

4.1.2 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

ถ้ากาเครื่องหมาย / ในช่อง มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ถ้ากาเครื่องหมาย / ในช่อง มาก	ให้ 4 คะแนน
ถ้ากาเครื่องหมาย / ในช่อง ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ถ้ากาเครื่องหมาย / ในช่อง น้อย	ให้ 2 คะแนน
ถ้ากาเครื่องหมาย / ในช่อง น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

4.1.3 นำแบบสอบถามไปบันทึกลงในตารางบันทึกข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4.1.4 นำค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด มาแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ศูนย์มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ศูนย์มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ศูนย์มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ศูนย์มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ศูนย์มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.1.5 วิเคราะห์แนวทางการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด โดยวิเคราะห์ข้อความและใช้การแจกแจงความถี่

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน